

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

36. An Superiores Regularium possint illos absolvere ab hæresi occulta? Et
an Episcopi possint etiam ab hæresi occulta absolvere? Ex part. 6. tract. 7.
& Misc. 2. res. 63.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

Atque de Absol. ab hær. &c. Ref. XXXV. &c. 371

DD. ubi supra in resol. 2. absolutionem ab excommunicatione occultæ hæresis impetrare, ut docet Sanchez in summa tom. 1. lib. 2. cap. 11. num. 10. & lib. 4. cap. 39. num. 32. & 33. cum Finellio tract. de cas. reserv. cap. 7. num. 6. Et hoc procederet etiam, quando talis Prælati in iustis denegaret licentiam petitam: nam per episcopiam debemus credere voluntatem Papæ, & Religionis esse, ut Episcopus in eo eventu talem Religionem exemptum absolvat. Ita Pontius de matr. lib. 8. cap. 5. numero 14. Molina de iust. tom. 4. tract. 3. diff. 61. num. 5. & alij. Vide etiam Sanchez in summa, tom. 1. lib. 4. cap. 39. num. 36. & Suarez in 3. part. tom. 4. diff. 30. sect. 2. num. 3. quidquid in contrarium adversus illum asserat noster Megala in 1. part. lib. 1. cap. 13. num. 10.

RESOL. XXXV.

An Prælati Regulares possint absolvere subditos ab hæresi occulta? Ex p. 3. tr. 2. Ref. 122.

Peregrinus in compendio nostrorum privilegiorum part. 2. tit. Absolutio quoad fratres, §. 2. assertivè respondet ex privilegio, Gregorij concessio Societati Iesu die 18. Martij 1584. & hoc procedere etiam in Hispania testatur.

2. Verum de hac facultate, præsertim in Hispania, per consequens in Regno Siciliæ valde dubitat Hieronymus Rodriguez in compend. 99. Regul. resol. 3. n. 5. & absolute non posse Superiores regulares absolvere suos subditos ab hæresi occulta docet Tamburinus de jure Abbatum, tom. 2. disp. 14. quest. 17. num. 3. Megala cons. 21. num. 6. Novar. in sing. jur. Pont. concl. 3. n. 10. Avila de censur. part. 7. disp. 10. dub. 6. not. 3. Vega in summa tom. 2. cap. 125. cas. 12. Sanchez in summa tom. 1. lib. 2. cap. 17. num. 7. & hoc hodie non est dubitandum, ut ego observavi in tract. de absolutione ab hæresi ref. 6. per decretum Vibani VIII. datum Romæ die 17. Novembris 1628. in qua revocatur in ampla forma omnia privilegia Regularium absolventi in casibus contentis in Bulla Cœnæ, ut est hæresis, &c. Unde corruunt omnia argumenta, quæ ego in dicta resolutione pro opinione assertiva adducebam. Adde quod privilegium Gregorij XIII. habet etiam difficultatem, per aliud privilegium ejusdem Gregorij, ut adversus Peregrinum observat Alphonsus de Leone de offic. & potest. Confess. tom. 2. recoll. 11. n. 209.

RESOL. XXXVI.

An Superiores Regularium possint illos absolvere ab hæresi occulta?

Et an Episcopi possint etiam ab hæresi occulta absolvere? Ex p. 6. tr. 7. & Misc. 2. Ref. 63.

Assertivam sententiam novissimè nominatim contra me docet Stephanus Bauny in Theol. mor. p. 1. tract. 4. q. 32. ex tribus fundamentis. Primum. Quod æquitati naturali alienum videtur, ut Regulares remedio ad salutem necessario careant, carent autem si lapsi resurgere, ligati solvi, exclusi per hæresim ab Ecclesia ad eam revocari, ac admitti per Superiores suos non possint: oportuit ergo ad eos auctoritate præstare, ne quid eis ad commissæ sibi plebis regimen deesset, quo eos privatos esse jure queratur.

2. Secundum. Quod à Pio V. concessum sit Provincialibus, Præpositis, & Prioribus Ordinis S. Dominici, ut quod Episcopi, concessione Concilij, in causa subditorum faciunt, hoc illis cum fructu &

laude ad suorum utilitatem ac commodum, aggredi fas esset in foro conscientie, Rodriguez & Cundidus supra: ergo ut Episcopi à suspensione, excommunicatione, & irregularitatibus occultis, ac non deductis ad forum contentiosum, absolvere suos subditos possint vigore Concilij: ita & hi Regulares suos, vi concessi sibi privilegij, quod est generale quoad omnes facultates secundum Suarez de Relig. tom. 4. tract. 9. lib. 2. cap. 20. & commune cum Religionibus medicantium, & aliis quibus Papæ indulgentia, ac beneficio fas est in communionem gratiarum admitti, quæ ab eo uni cuiquam earum, singulari amoris erga illam argumento conceduntur.

3. Nominatim autem est indulgentia Abbatibus, Prioribus, Præfidentibus, & aliis Prælati Congregationis S. Benedicti Vallisoletani, ut annis singulis prima die Lunæ Quadragesimæ omnes & singulas personas Religiosas, ac Donatos, & Eremitas præfatæ Congregationis sub eorum cura existentes possint absolvere ab omnibus peccatis & censuris, & penis pro tempore incurtis, etiam in casibus, &c. Rodriguez in Bullar. fol. 816. Hujusmodi autem privilegij concedendi Regularibus hæc causa fuit, quod alioquin malè illis provisorum foret, ut potè quibus evagandi daretur occasio, quod non oportuit. Sanè novissimis hisce temporibus hoc suæ charitatis monumentum erga societatem nostram extare Gregorius XIII. voluit, ut ejus Superiores, hoc est Generalis & Provincialis absolvere ab hæresi occulta, ac ejus relapsi subditos suos valeant. Compend. Societ. verb. Absolutio, §. 3. 7. & 8. Ortiz in summa. cap. 5. num. 29. Peirinis de privileg. Minim. tom. 1. Constit. 4. Sixti IV. §. 5. num. 10. docetque Suarez de Relig. tom. 4. tract. 10. lib. 9. cap. 2. num. 17. posse Provinciales ex causa vices suas alteri committere, in casibus particularibus, non omnibus, in ref. 34. §. nisi ad id facultatem à generali habeant. Sed pace ejus sit dictum, non videtur hæc necessaria: nam qui nescit, Ordinariis communi jure fas esse subrogare, sibi idoneos homines, per quos quæ sunt officij sui, provinciarque obeant: at ab Ordinariis numero Provinciales Præpositi removeri nec possunt, nec debent: ergo in eorum est jure (nisi forte cohibitum sit, ac restrictum à Generali) ejus voluntate, ac licentia non quæ sita designare hominem, qui ejus vice fungatur per totam Provinciam in absolventis subditis ab occulta hæresi.

4. Tertium fundamentum. Quæ per Concilium Episcopis facultas datur remittendi subditorum occultam hæresim, huic per Bullam Cœnæ Domini non est derogatum; cujus sententiæ approbatores sumus, ac Authores Nugnus tom. 2. addit. ad 3. part. q. 8. art. 5. dub. 10. Ricciullus tract. de jur. person. lib. 5. cap. 14. n. 9. Barbosa de potest. Episcop. par. 2. alleg. 40. num. 21. Sed Regularibus à Pio V. in persona Provincialium, ac Priorum Ordinis S. Dominici est concessum, benigne ac perhumaniter ut agant cum suis subditis, impetiendo eis absolutionem ab hæresi, quæ non est nota, eaque demum facere legitime ut valeant quæ Episcopis esse permixta in dispensationum materia Concilium voluit, §. 24. cap. 6. ergo ut his ab excommunicationis & hæresis vinculo, Diocesanos absolvere est licitum, ita & illis liberare subditos suos ab eadem censura, & culpa hæresis, est per privilegia sua permixtum.

5. At revocantur, inquit, quotannis à Pontifice hæc privilegia in promulgatione Bullæ Cœnæ. Non probatur hæc oratio Portellio in dub. regul. ver. Abbas, num. 10. Præmo quia beneficium Principis, quale est privilegium, decet esse mansurum & perpetuum: de regul. in 6. reg. 16. Secundò, quia non est credibile Pontificem Regularibus illudere velle: quod tamen faceret, si quæ privilegia, cum ad Ecclesiæ gubernacula vocatur, vult ad postulata Regularium rata, hæc

Sup. hoc sup. mo in to. 7. tr. 1. ex Ref. 292. §. Notandum, & in aliis ejus not.

Sup. hoc sup. Plus addam. ver. Docet posse.

Sup. hac re. missione sumpta in ref. 17 & in aliis ejus primæ not.

Sup. hoc sup. in ref. 34. §. ego & etiam ibi à §. Adde & §. 5. ejus. annor. & inf. in Ref. 37. §. Quid.

his vim omnem ac auctoritatem ablatam esse illud, cuperet per promulgationem Bullæ Cœne Domini. Tertiò, quia ut notavit Portellus in dub. regul. verb. Bulla Cœna, §. 2. Patribus Societatis Iesu concessum à Gregorio XIII anno 1584, ut per Bullam Cœnæ concessiones illis factæ minimè revocatae esse censentur. Compend. Societ. in verb. Bulla Cœna, §. 2. Sane de Religione, tom. 4. tract. 10. lib. 9. cap. 20. num. 18. Quartò, quia in Bulla prohibetur absolutio casuum, quos continet, non absolute ratione privilegiorum sed eorum prætextu duntaxat: at prætextus color est quaesitus, Budæo interprete in l. illicitas, ff. de offic. Præsid. §. 1. ea sub prætextu. Cod. de transact. & nemo dicitur rebus illis colorem dare, quas legitime efficit, & cum auctoritate eorum, quibus incumbit eas abrogare aut probare. Ergo cum Regulares approbante Pontifice absoluant inferiores suos ab hæresi, quæ non est cognita, non id agunt prætextu privilegij, sed cum potestate, & ut res est legitime.

6. Sed hæc sententia prorsus est refellenda stante Decreto Sacre Congregationis facto cum Sanctissimo die 17. Novembris 1628. Et Superiores Regulares hanc opinionem sequentes essent severe puniendi ab Inquisitoribus in nostro Sacro Tribunali. Recognoscere me ipsum non solum in loco citato à Bauny, sed in 3. part. tract. 2. res. 122. Vnde caveant Regulares à sententia Stephani Bauny, licet alioquin viri doctissimi.

Quæ hic est res. ancedens, & in aliis positæ in annot. ult. dicæ res.

RESOL. XXXVII.

An Prælati Regulares possint subditos suos ab hæresi occultata absolvere?

Et notatur Episcopus & Inquisitores non posse ab hæresi occultata absolvere? Ex part. 8. tract. 7. & Misc. Resol. 50.

Sup. hoc in §. 1. Sapius hanc questionem tractavi, sed quia illam sapius P. Baunius pertractat, ad illam ego iterum redeo, & faxit Deus quod ad hunc scopulum aliqui superiores Regulares non naufragentur, quos puto ut alibi observavi in nostro sacro Tribunali esse severe puniendos: itaque Baunius novissime in part. 2. sue Theologie Moralæ de Censuris, disputat. 3. tract. 2. quæst. 26. me citato contra sententiam negativam, quam ego mordicus sapius docui, ipse insurgit, eamque improbat, Primò quod auctoritati Prælatorum Regularium nõceat. Secundo quod eorum subditos prius necessario ad salutem remedio, absolute scilicet criminis, in quo ex iis labi possunt plurimi Nam quod de Episcopis, aut Inquisitoribus sanctæ fidei dicitur, ad quos ire, & ab iis impetrare solutionem nexus sui, Regulares possunt, etsi asseratur vetissime, quantis est id tamen pervium molestiis, quantis & quam certis expositum animæ, salutisque periculis? quæ subire, consulto ac scienter, cum Dei nobis gratiam æripiunt culpa est, eaque contra jus naturæ, lethifera. Sed hoc discrimen sponte ij eligant, qui egressi claustris, Episcopum de absolutione suorum criminum sollicitum ad eum, vel enim id scienter faciunt Prælato, approbante, vel invito, ac ignorante: si secundum, peccant, cum eo renitente domo egredi, aut ignorante committere se itineri, inobedientiæ sit scelus. Si primum, etsi contra regulam, aut obedientiam non delinquant, culpa tamen non sunt omnino vacui, quod religioni tali facto scandalum ingenerent, bonum ejus nomen, famamque violent. Nam quid facilius, quam plebi natura sua suspiciaci, eam tum opinionem imprimi, esse ab eo grave quidpiam admittendum, de quo cum ab Episcopo absolui sit necesse?

2. Quæ famæ nominisque dedecora, ut videntur, Regulares præpositos oportuit ea potestate præditos esse, quæ subditis sibi gentibus reconciliandis cum Deo & Ecclesia, est necessaria: Societatis sanctæ nostræ Provinciales ac Generalem, suos de hæresi absolvi posse, scribit Ortizius in summa cap. 5. numer. 29. Petrus tunc de privilegio. Minimo. tom. 1. ad constit. 4. Sixti. tit. IV. §. 5. numer. 20. quod eis speciali privilegio concessum voluit Gregorius. ejus nominis XIII. ut est in ejusdem Societatis Compendio §. 7. & 8. facultate ejusdem Generali & Provincialibus relicta, subrogandi sibi in casibus particulatibus, non universim, tamen ac generaliter, nisi res secus exigeret (de quo sunt ipsi iudices, & arbitri) qui suo nomine de eo crimine absoluant.

3. Privilegia verò supradicta non esse revocata, patet.

Primò, quia ea quotannis renovantur ac voce tenus confirmantur à Pontifice, ad instantiam Procuratorum cujusque ordinis, testimonio Portellij in dubiis Regularibus verb. Abbas, num. ult.

4. Secundo per Bullam Cœnæ, qualibet non prohibetur absolute casuum quos continet, sed ea duntaxat, quæ privilegiorum prætextu dantur; ergo cum prætextus sit color quaesitus, ut exposuit Budæus in leg. illicitas, Dig. de officio Præsid. §. 1. sub prætextu. Cod. de transact. vel, ut loquuntur alij, id quod sub specie cap. in re veri exerceatur, non peccabunt Regulares in Bullam, si, cum absolvent de hæresi, aut casibus aliis Bullæ occultis, id legitima auctoritate faciunt, & non colore magis quaesito, aut sub aliquo velamine: at verum est contrarium sequens, nam per privilegia sibi concessa à Pontifice, ejusdem benignitate tantumdem hi possunt quantum ipse, cum sunt ejus subdelegati.

5. Quid? quod Societatis Iesu Patribus indulgetur dicatur Gregorius. ejus nominis XIII. anno reprobatur salutis 1584. ut per Bullam non censentur eorum abrogata privilegia: ut est in Compendio ejusdem Societatis, in verb. Bulla Cœna, §. 2. quod notavit Sicut de Religione, tom. 4. tract. 18. lib. 9. cap. 20. num. 18. Portellus in dubiis, verb. Bulla Cœna: data ergo à Gregorio XIII. Religiosis hujus Ordinis, à Pio autem V. Patrum Dominicorum superioribus, potestas absolventi ab occulta hæresi, in eisdem perseverat hoc tempore, Hucusque Baunius.

6. Sed hanc doctrinam prorsus refellendam esse supradixi puto, nec in praxi admittendam, ut pote de directo pugnantem contra declarationem & mentem Pontificis, ut patet ex infrascripto Decreto, quod per extensum apponere decrevi: Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium negotiis & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita censuit per confirmationes privilegiorum, quas regulares à Sede Apostolica post sacrum Concilium Tridentinum obtinuerunt, nequaquam revocasse privilegia prius ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipsius Congregationis decretis sublata atque extincta, si quæ habebant, absolventi à casibus Ordinario loci reservatis. Quæ admodum neque indulta absolventi à casibus contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi consuevit, ut pote sublata per annum ipsius Bullæ publicationem, vires, aut robur acquisivisse, ex subsequentibus privilegiorum confirmationibus, ac proinde Regulares cujusvis Ordinis, Congregationis, Societatis, & instituti etiam necessario exprimendi, nec intra, nec extra Italiam in vim privilegiorum, aut confirmationem ejusmodi, quas vel hæcenus obtinuerunt, vel deinceps forte obtinebunt, posse quemquam absolvi ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ Domini, aut Ordinario loci reservatis. At si secus egerint, absolutiones nullas æque irritas fuisse, ac fore; ab aliis verò casibus, & censuris Sedi Apostolicæ reservatis, siquidem Regulares habebant.